
**ДО
СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВИСШ СЪДЕБЕН
СЪВЕТ
ЧРЕЗ
ДИРЕКЦИЯ МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ**

**ДОКЛАД
от Мариета Неделчева – заместник председателя
на Специализирания наказателен съд**

Със Заповед №ВСС-4828 от 04.04.2017 г. на Представяващия ВСС – Г-н Димитър Узунов и въз основа на Решение по Протокол №13 от заседанието на Съдийската колегия на ВСС от 28.03.2017 г., т.18, бях командирована за участие във Втората среща на Регионалната експертна работна група за укрепване на способностите за употреба на техники за разследване и прекъсване на незаконните финансови потоци, произтичащи от незаконното превеждане на мигранти в Югоизточна Европа, която се проведе за периода от 26.04.2017 г. до 28.04.2017 г. в гр.Будва, Черна гора. Срещата бе осъществена под егидата на Службата за борба срещу наркотиците и престъпността на ООН. За посочения период участвах в тази среща в качеството си на представител на Република България, както и член на Националната съдебна мрежа за международно сътрудничество по наказателни дела в Република България и заместник председател на Специализирания наказателен съд, като в това си качество съм запозната в детайли с процедурата по издаване на разрешения за използване на специални разузнавателни средства уредена в НПК и ЗСРС в това число и по дела с международно правен елемент.

В срещата участваха представители на съдебните и правоприлагащите власти на 14 държави предимно ситуирани в Югоизточна Европа като Черна гора, Сърбия, Румъния, Турция, Македония, Хърватия, Унгария и Словения, както и Франция, с чиято финансова подкрепа се реализира този проект. В срещата участваха също така и представители на неправителствени организации осигуряващи подкрепа и помощ на незаконни мигранти от Гърция, Македония и Франция. Тази среща бе втората по рода си като част от

Глобалната програма против трафика на мигранти в рамките на регионалната програма за Югоизточна Европа. Целта на този форум беше да се дискутират проблеми и да се сподели опит във връзка с използването на специални техники при разследване и осъществяване при международни разследвания в областта на незаконния трафик на мигранти и финансовите потоци, които се генерират вследствие на това престъпление. От лекторите на семинара бе посочено, че невидания поток от хора прииждащ в Европа през цялата 2015 г., както и продължаващ и в следващите години е поставил значителни предизвикателства пред европейските държави и в частност Източните Балкани. Бе изнесена информация, че съгласно Анализа за риск за 2016 г. на Фронтекс, са засечени 764 038 нелегални пресичания на границите на държавите, представляващи част от Западния балкански път през 2015 г., главно на унгарската и хърватската граница със Сърбия. Като резултат от кризата с нелегалните мигранти е изчислено, че 5 билиона долара са събрани от организирани престъпни групи занимаващи се с тази дейност през 2015 г. Посочено бе, че в повечето случаи трафика на мигранти се извършва и подпомага от интернационални организирани престъпни групи. В голяма част от случаите съгласно Доклада за трафика на хора и незаконния трафик на мигранти в Югоизточна Европа на СЕЛЕК за 2015 г., в тези дейности са включени и местни организирани престъпни групи, които се характеризират с голяма гъвкавост, сложна структура и диференцирана роля на всеки член. Посочено бе, че организирани престъпни групи обикновено отделят внимание на конспирацията на техните комуникации, като често използват различни платформи за комуникация като Вайбър, Лотсап и други вместо обикновените начини за комуникация чрез телефонни обаждания.

По време на срещата изчерпателно бяха изброени и обсъдени и международно правните актове свързани с разследването и привличане към наказателна отговорност на извършителите на престъплението незаконен трафик на мигранти, както и установяване на финансовите потоци генерирани вследствие на реализиране състава на това престъпление, а именно Конвенцията на Обединените нации против трансграничните организирани престъпления и Допълнителния Протокол против трафика на мигранти по земя, вода и въздух, Европейската конвенция за международно правно сътрудничество по наказателни дела /Конвенция 2000/ и Втория допълнителен Протокол, Конвенцията за полицейско сътрудничество в Югоизточна Европа, както и правни актове в областта на защита на човешките права,

хуманитарно и бежанско право. В посочените по-горе международно правни актове се съдържа и правната основа за прилагането на специални разузнавателни средства и финансови разследвания при разследването на престъплението незаконен трафик на мигранти.

По време на срещата, която се проведе в рамките на два дни и половина, всеки от представителите на поканените държави представи свой случай с предмет незаконен трафик на мигранти, както и разкриване и разследване на финансовите потоци, резултат от реализирането на това престъпление. Акцентирано беше на дела с международен правен елемент и при разследването на които особено важно значение е заемало използването на специални техники за разследване като специалните разузнавателни средства - подслушване на телекомуникации, наблюдение, проследяване, проверка на кореспонденцията и внедряване на служители под прикритие, както и свидетели с тайна самоличност. Бяха представени случаи, които илюстрираха важността, а също и трудността да бъдат проследени паричните средства получени от участниците в организирани престъпни групи занимаващи се с трафик на мигранти като облага от извършване на това престъпление, както и разрушаване на „бизнес модела“ на тези престъпни сдружения чрез конфискуването, замразяването и отнемането на облагите от престъплението. От презентациите на националните представители на държавите в Югоизточна Европа стана ясно, че специалните разузнавателни средства, като способи за разследване са уредени законодателно, във всяка една държава участник във срещата.

В качеството си на участник в тази среща съвместно с Г-ца Йонка Алексова, заемаща длъжността инспектор в ГД БОП – МВР, Отдел „Корупция и пране на пари“ също представихме български случай свързан с трафик на незаконни мигранти и проследяването на значителните финансови потоци генерирани вследствие извършване на това престъпление, както и използването на начина на плащане „хавала“ в такива случаи. За нуждите на презентацията изисках и ми беше предоставена информация от Директора на Главна дирекция „Гранична полиция“ касаеща обстоятелствата за времето от началото на 2016 г. до месец февруари 2017 г. колко на брой лица са преминали незаконно българската граница и са били задържани от органите на ГДГП, каква е националността на задържаните лица, в кой участък са преминали лицата българската граница, колко досъдебни производства са били образувани в ГДГП за престъпления с правна квалификация

чл.280 и чл.281 от НК, какъв е броя на привлечените лица към наказателна отговорност, както и в какъв брой разследвания са използвани специални методи за разследване, като съответната статистическа информация бе представена на участниците в срещата. В заключение на нашата презентация бе подчертана ключовата роля, която играят разследващите и съдебни органи при улесняване и разширяване на международното сътрудничество между страните, които са разположени по целия път на трафика на мигранти. Акцентирано беше на значимостта на срещите, при които професионалисти от различни държави се срещат лично и обменят опит, като тези професионални познанства при всички случаи допринасят за улесняване в голяма степен на комуникацията и обмена на информация между тези органи.

На следващо място представители на специализирани агенции от Република Франция като Отдела на финансово разузнаване /TRACFIN/ и Агенцията за възстановяване и управление на конфискувани активи /AGRASC/, както и представители на частния сектор в лицето на Мъниграм и Уестър Юнион споделиха примери на добри практики, които могат да помогнат проследяването и конфискуването на облагите от престъплението незаконен трафик на мигранти. С оглед на това, че престъплението трафик на мигранти е свързано с кумулирането на големи по размер финансови потоци, участниците в срещата подчертаха предизвикателствата, които всеки от тях среща при засичането на тези потоци, като беше подчертана и важната роля, която играе изготвянето на финансов анализ още в самото начало на разследването.

На финала на срещата участниците се обединиха около становището, че е изключително важно държавните институции на страните участнички в срещата да опростят административната процедура, която следва да бъде изпълнена при използване на специални разузнавателни техники по дела с международно правен елемент, следва да бъде подобрен и разширен обмена на добри практики и подкрепящи обучения, да бъдат продължени усилията в областта на хармонизиране и стандартизиране на законодателството в страните участнички в срещата. Подчертана беше отново важността на международното сътрудничество при разследване и привличане към наказателна отговорност на участниците в организирани престъпни групи и мрежи, които често стоят зад трафика на мигранти между държавите по произход, транзит и крайна цел на мигрантите. Беше посочена и важността на неформалните мрежи и създаването на

силното междуинституционално сътрудничество при борбата с този съвременен феномен.

СЪДИЯ:

М. Неделчева